

Spoljnotrgovinska razmjena Crne Gore Januar-Septembar 2013. godine

Ukupna spoljnotrgovinska razmjena Crne Gore za period januar-septembar 2013. god. prema preliminarnim podacima iznosila je 1 616 mil.eura što ukazuje na pad od 2,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvezeno je robe u vrijednosti od 285 mil.eura, što je više za 3,4% u odnosu na isti period prethodne godine, **a uvezeno** za 1 331,1 mil. eura, što je manje za 4% u odnosu na isti period prethodne godine.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 21,4% i veća je u odnosu na pokrivenost u istom periodu prethodne godine, kada je iznosila 19,9%.

U strukturi izvoza prema klasifikaciji SMTK (Standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji) najviše su zastupljeni **Mineralna goriva i maziva**- sektor 3, u iznosu od 89 mil. eura (koju čine: Električna energija u iznosu od 79,6 mil.eura i Nafta i naftni derivati u iznosu 8,6 mil. eura).

U strukturi uvoza prema klasifikaciji SMTK (Standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji) najviše su zastupljeni proizvodi sektora 0 – Hrana i žive životinje u iznosu od 277,8 mil. eura (koji čine: Meso i prerade mesa u iznosu od 65,4 mil. eura i Žitarice i proizvodi od žitarica u iznosu od 41,5 mil. eura).

U izvozu, glavni spoljnotrgovinski partneri, pojedinačno, bilu su: Srbija (104,9 mil. eura), Republika Hrvatska (42,7 mil. eura), Slovenija (30 mil. eura).

U uvozu, glavni spoljnotrgovinski partneri, pojedinačno, bili su: Srbija (378,1 mil. eura), Grčka (113,3 mil. eura) i Kina (112,3 mil. eura). Spoljnotrgovinska razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA sporazuma i Evropskom unijom.

Grafik 1. Spoljnotrgovinska razmjena Crne Gore u mil. EUR

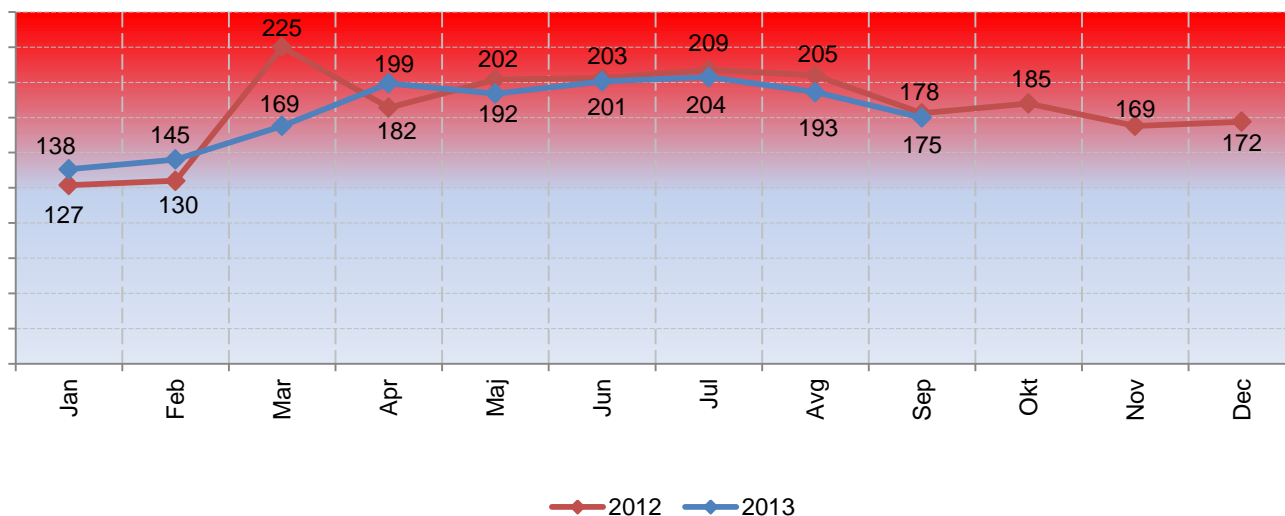


Tabela 1. Spoljnotrgovinski promet Crne Gore od 2008. godine do septembra 2013. godine

u hilj. EUR			
PERIOD	UVOZ	IZVOZ	TRGOVINSKI BILANS
2008	2 529 741	416 165	-2 113 576
2009	1 654 170	277 011	-1 377 159
2010	1 657 329	330 367	-1 326 963
2011			
Januar	85 414	37 466	-47 948
Februar	117 803	31 708	-86 096
Mart	149 762	42 032	-107 730
April	145 845	35 787	-110 058
Maj	159 530	33 502	-126 028
Jun	184 974	32 973	-152 001
Jul	175 859	33 999	-141 861
Avgust	172 498	42 007	-130 491
Septembar	173 055	42 381	-130 675
Oktobar	151 577	48 328	-103 249
Novembar	143 562	37 882	-105 680
Decembar	163 457	36 317	-127 140
2012			
Januar	99 919	27 473	-72 446
Februar	106 537	23 911	-82 626
Mart	191 452	33 380	-158 072
April	150 965	31 239	-119 726
Maj	167 739	34 502	-133 237
Jun	170 814	31 929	-138 885
Jul	177 612	31 294	-146 318
Avgust	173 384	31 774	-141 610
Septembar	147 702	30 122	-117 580
Oktobar	158 644	26 476	-132 168
Novembar	136 601	32 350	-104 251
Decembar	139 480	32 444	-107 036
2013			
Januar	110 220	27 983	-82 237
Februar	113 941	31 256	-82 685
Mart	138 688	29 949	-108 740
April	162 339	36 931	-125 407
Maj	152 187	39 399	-112 788
Jun	170 348	30 395	-139 953
Jul	172 360	31 728	-140 632
Avgust	164 689	28 390	-136 299
Septembar	146 310	28 935	-117 375

Tabela 2. Uvoz Crne Gore po kontinentima

u hilj.EUR

Period	Svijet	Evropa	Afrika	Amerika	Azija	Okeanija i Polarni region
2008	2 529 741	2 214 291	4 180	87 041	223 934	295
2009	1 654 170	1 450 892	2 708	56 159	143 926	485
2010	1 657 329	1 448 409	4 541	53 873	149 908	598
2011						
Januar	85 414	74 132	159	2 824	8 293	6
Februar	117 803	102 678	269	3 731	11 124	1
Mart	149 762	129 079	228	3 742	16 607	106
April	145 845	126 913	1 921	3 127	13 864	20
Maj	159 530	140 087	1 515	3 888	13 943	97
Jun	184 974	157 584	7 966	4 451	14 953	20
Jul	175 859	157 890	358	4 353	13 212	46
Avgust	172 498	152 431	360	5 188	14 500	19
Septembar	173 055	151 113	253	4 201	17 463	24
Oktobar	151 577	133 216	233	3 656	14 432	40
Novembar	143 562	123 106	285	5 449	14 712	10
Decembar	163 457	144 219	287	5 932	12 985	33
2012						
Januar	99 919	88 115	199	3 823	7 761	21
Februar	106 537	92 541	185	3 462	10 328	21
Mart	191 452	147 445	280	5 935	37 762	30
April	150 965	132 537	320	2 949	15 143	17
Maj	167 739	148 930	247	4 034	14 468	59
Jun	170 814	152 038	438	2 976	15 326	36
Jul	177 612	158 976	381	3 538	14 673	45
Avgust	173 384	154 286	372	3 685	14 939	102
Septembar	147 702	128 329	394	3 398	15 471	110
Oktobar	158 644	139 642	288	3 154	15 549	11
November	136 601	118 568	246	2 913	14 830	45
Decembar	139 480	122 993	500	2 856	13 105	26
2013						
Januar	110 220	77 224	350	2 068	30 542	35
Februar	113 941	97 970	249	2 611	13 090	21
Mart	138 688	120 287	319	3 028	15 033	21
April	162 339	141 372	436	3 606	16 698	227
Maj	152 187	133 244	550	2 990	15 366	36
Jun	170 348	149 518	872	3 373	16 553	32
Jul	172 360	152 650	526	3 480	15 649	54
Avgust	164 689	144 268	577	4 782	15 024	39
Septembar	146 310	124 790	554	3 470	17 450	47

Tabela 3. Učešće spoljnotrgovinskog prometa po kontinentima u %

Godina	Svijet	Evropa	Afrika	Amerika	Azija	Okeanija i Polarni region
2008	100	87	0	3	9	0
2009	100	88	0	3	9	0
2010	100	87	0	3	9	0
2011	100	87	1	3	9	0
2012	100	87	0	2	10	0

Tabela 4. Izvoz Crne Gore po kontinentima

u hilj.EUR

Period	Svijet	Evropa	Afrika	Amerika	Azija	Okeanija i Polarni region
2008	416 165	412 042	1 116	1 099	1 902	7
2009	277 011	265 753	958	7 559	2 741	0
2010	330 367	325 210	792	617	3 574	173
2011						
Januar	37 466	37 214	55	38	148	11
Februar	31 708	31 196	0	47	457	8
Mart	42 032	41 842	83	35	65	7
April	35 787	35 650	62	52	7	16
Maj	33 502	33 231	0	63	208	0
Jun	32 973	32 446	207	25	278	17
Jul	33 999	33 886	5	81	12	15
Avgust	42 007	41 419	5	107	454	24
Septembar	42 381	41 904	2	29	445	0
Oktober	48 328	39 403	8 414	113	386	12
Novembar	37 882	37 131	568	29	153	0
Decembar	36 317	35 167	628	177	345	0
2012						
Januar	27 473	27 280	0	83	97	13
Februar	23 911	23 713	117	1	81	0
Mart	33 380	33 075	1	40	264	0
April	31 239	30 795	6	173	265	0
Maj	34 502	33 324	3	85	1 080	10
Jun	31 929	30 705	9	81	1 134	0
Jul	31 294	30 721	7	414	153	0
Avgust	31 774	30 942	254	91	473	14
Septembar	30 122	29 590	5	23	505	0
Oktober	26 476	25 579	507	20	370	0
Novembar	32 350	30 099	597	177	1 466	10
Decembar	32 444	30 943	576	104	820	0
2013						
Januar	27 983	27 069	610	186	110	9
Februar	31 256	30 237	579	33	393	14
Mart	29 949	27 520	1 197	31	1 201	0
April	36 931	36 003	625	57	234	14
Maj	39 399	38 477	438	151	333	0
Jun	30 395	29 888	227	52	229	0
Jul	31 728	30 139	443	186	960	0
Avgust	28 390	27 779	403	13	136	59
Septembar	28 935	28 247	296	151	241	0

Tabela 5. Učešće spoljnotrgovinskog prometa po kontinentima u %

Godina	SVIJET	Evropa	Afrika	Amerika	Azija	Okeanija i Polarni region
2008	100	99	0	0	0	0
2009	100	96	0	3	1	0
2010	100	98	0	0	1	0
2011	100	97	2	0	1	0
2012	100	97	1	0	2	0

Tabela 6. Spoljnotrgovinski promet Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama za period januar-septembar 2012/2013

TRGOVINSKI PARTNERI	IZVOZ				UVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Sep 2012		Jan-Sep 2013		Jan-Sep 2012		Jan-Sep 2013		Jan-Sep 2012	Jan-Sep 2013
	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	u hilj.EUR	u hilj.EUR
SVIJET	100	275 626	100	284 967	100	1 386 125	100	1 331 082	-1 110 499	-1 046 115
Evropa	98	270 145	97	275 358	87	1 203 198	86	1 141 324	-933 053	-865 965
EU-28¹	55	152 575	43	121 726	44	612 368	44	585 000	-459 792	-463 274
Cefta ²	37	101 094	49	140 063	39	535 779	39	513 025	-434 686	-372 962
Afrika	0	401	2	4 816	0	2 818	0	4 435	-2 416	381
Azija	1	4 052	1	3 837	11	145 872	12	155 404	-141 820	-151 567
Amerika	0	991	0	860	2	33 798	2	29 408	-32 807	-28 549
Okeanija	0	37	0	96	0	439	0	511	-402	-415
SAD	0	745	0	631	1	10 086	1	11 027	-9 340	-10 397
Kina	1	2 436	1	1 998	7	102 020	8	112 300	-99 583	-110 303
Rusija	2	4 660	1	3 526	1	10 529	0	2 712	-5 869	814
Švajcarska	1	1 564	1	2 075	1	18 480	1	9 948	-16 916	-7 873
Japan	0	940	0	1 343	1	11 438	1	12 045	-10 498	-10 703
Turska	3	8 344	3	7 165	2	21 571	2	24 575	-13 226	-17 410
Brazil	0	0	0	3	1	12 346	1	9 698	-12 346	-9 695

¹ Od 1 Jula 2013. godine, Republika Hrvatska je 28 članica EU.

² Albanija, Bosina i Hercegovina, Republika Makedonija, Republika Srbija i UMNİK Kosovo

Tabela 7. Spoljnotrgovinski promet po EU-28 zemljama i potpisnicama Cefta sporazuma

TRGOVINSKI PARTNERI	IZVOZ				UVOZ				TRGOVINSKI BILANS		
	%	u hilj.EUR			%	u hilj.EUR			u hilj.EUR		
		2012	2012 Jan-Sep	2013 Jan-Sep		2012	2012 Jan-Sep	2013 Jan-Sep	2012	2012 Jan-Sep	2013 Jan-Sep
SVIJET	100	366 896	275 626	284 967	100	1 820 850	1 386 125	1 331 082	-1 453 954	-1 110 499	-1 046 115
EU-28	52	189 004	152 575	121 726	44	809 886	612 368	585 000	-620 882	-459 792	-463 274
Austrija	1	4 219	2 417	3 544	2	32 676	25 122	24 413	-28 457	-22 705	-20 869
Belgija	0	176	158	358	0	8 840	6 582	6 944	-8 664	-6 423	-6 586
Bugarska	0	423	322	861	0	9 030	6 476	7 471	-8 607	-6 154	-6 610
Češka	1	2 691	845	3 897	1	18 397	15 256	8 555	-15 706	-14 410	-4 658
Danska	0	8	1	668	0	3 749	2 795	1 269	-3 741	-2 794	-601
Estonija	0	55	50	0	0	187	133	233	-132	-83	-233
Finska	0	1 229	780	0	0	1 212	778	989	17	2	-989
Francuska	1	2 458	1 833	2 696	1	22 166	16 728	12 865	-19 708	-14 895	-10 169
Grčka	1	3 575	3 517	3 559	9	159 189	120 314	113 317	-155 614	-116 797	-109 758
Holandija	1	2 653	2 162	1 215	2	32 139	23 118	21 735	-29 485	-20 955	-20 520
Irska	0	1	0	0	0	2 559	1 993	1 493	-2 558	-1 993	-1 493
Italija	3	12 393	8 892	12 455	6	112 453	84 036	90 510	-100 060	-75 144	-78 055
Kipar	0	20	20	121	0	657	486	622	-637	-466	-501
Letonija	0	195	195	3	0	108	93	113	87	102	-110
Litvanija	0	195	195	0	0	107	80	182	88	115	-182
Luksemburg	0	85	85	33	0	215	210	24	-131	-126	9
Mađarska	5	18 058	16 080	1 116	1	18 797	13 674	15 260	-738	2 406	-14 144
Malta	0	108	108	287	0	11	3	0	97	105	287
Njemačka	4	14 381	12 822	11 377	6	115 665	85 914	86 739	-101 285	-73 092	-75 362
Poljska	1	4 406	3 524	3 384	1	13 053	9 416	12 574	-8 647	-5 893	-9 190
Portugalija	0	0	0	0	0	496	415	361	-496	-415	-361
Republika Hrvatska	23	83 544	69 020	42 704	6	110 436	84 960	73 702	-26 892	-15 940	-30 998
Rumunija	1	2 205	2 167	161	1	26 348	21 791	14 849	-24 143	-19 623	-14 688
Slovačka	0	314	112	89	0	4 715	3 684	3 907	-4 401	-3 572	-3 818
Slovenija	8	28 887	21 873	30 031	4	73 141	55 328	49 217	-44 255	-33 454	-19 186
Španija	0	28	16	111	1	21 837	16 170	21 513	-21 809	-16 154	-21 402
Švedska	1	2 137	1 695	1 020	0	3 610	2 437	7 276	-1 473	-743	-6 257
Vel.Britanija	1	4 560	3 687	2 037	1	18 091	14 376	8 867	-13 531	-10 689	-6 831
CEFTA	39	143 667	101 094	140 063	39	702 314	535 779	513 025	-558 647	-434 686	-372 962
Albanija	2	7 634	5 080	8 757	1	13 966	10 116	18 726	-6 333	-5 036	-9 970
BiH	7	27 413	18 871	11 667	7	123 225	93 152	94 001	-95 813	-74 280	-82 335
Moldavija	0	0	0	0	0	143	114	122	-143	-114	-122
Republika Makedonija	1	2 293	1 580	1 966	2	27 527	20 069	18 848	-25 235	-18 489	-16 881
Republika Srbija	23	83 360	59 204	104 888	29	532 886	409 150	378 064	-449 526	-349 946	-273 176
UMNIK Kosovo	6	22 968	16 359	12 785	0	4 565	3 179	3 263	18 403	13 180	9 522
Ostale zemlje	9	34 225	21 957	23 177	17	308 651	237 978	233 056	-274 426	-216 021	-209 879

Tabela 8. Spoljnotrgovinski promet Crne Gore sa EU-28, SAD-om, Japanom i Kinom

Period	EU-28		SAD		JAPAN		KINA	
	Vrijednost u hilj.EUR	%	Vrijednost u hilj.EUR	%	Vrijednost u hilj.EUR	%	Vrijednost u hilj.EUR	%
IZVOZ								
2009	142 951	52	7 407	3	12	0	95	0
2010	188 862	57	461	0	544	0	149	0
2011	273 351	60	610	0	1 132	0	748	0
2012								
Januar	18 571	68	83	0	97	0	0	0
Februar	14 074	59	1	0	0	0	12	0
Mart	17 401	52	17	0	149	0	103	0
April	19 815	63	173	1	74	0	9	0
Maj	20 374	59	13	0	234	1	846	2
Jun	16 303	51	73	0	143	0	927	3
Jul	16 308	52	368	1	148	0	0	0
Avgust	15 293	48	17	0	0	0	148	0
Septembar	14 438	48	0	0	96	0	391	1
Oktobar	12 569	47	20	0	135	1	190	1
Novembar	11 470	35	145	0	230	1	1 110	3
Decembar	12 389	38	38	0	661	2	65	0
2013								
Januar	12 540	45	186	1	0	0	72	0
Februar	16 451	53	33	0	161	1	0	0
Mart	13 017	43	28	0	105	0	1 082	4
April	14 172	38	49	0	218	1	0	0
Maj	16 188	41	138	0	236	1	30	0
Jun	9 945	33	2	0	219	1	0	0
Jul	13 236	42	104	0	180	1	762	2
Avgust	12 412	44	11	0	55	0	0	0
Septembar	13 765	48	80	0	168	1	52	0
UVOZ								
2009	701 508	42	17 604	1	19 685	1	90 343	5
2010	705 359	43	15 367	1	19 822	1	88 864	5
2011	807 146	44	13 959	1	19 650	1	103 080	6
2012								
Januar	46 578	47	678	1	886	1	4 829	5
Februar	48 159	45	688	1	1 171	1	6 596	6
Mart	76 018	40	1 166	1	1 403	1	31 511	16
April	65 963	44	1 238	1	1 247	1	9 650	6
Maj	80 202	48	1 291	1	1 500	1	9 335	6
Jun	75 648	44	1 658	1	1 394	1	10 537	6
Jul	79 846	45	1 407	1	1 419	1	9 880	6
Avgust	78 477	45	1 210	1	1 368	1	9 206	5
Septembar	61 477	42	750	1	1 051	1	10 475	7
Oktobar	72 075	45	1 237	1	1 517	1	10 249	6
Novembar	59 989	44	1 234	1	1 300	1	10 565	8
Decembar	65 454	47	1 156	1	1 278	1	7 780	6
2013								
Januar	41 525	38	683	1	1 101	1	27 468	25
Februar	51 524	45	1 187	1	1 176	1	9 083	8
Mart	63 189	46	1 368	1	1 262	1	9 778	7
April	72 350	45	1 482	1	1 742	1	11 074	7
Maj	66 803	44	954	1	1 510	1	10 162	7
Jun	76 746	45	1 111	1	1 381	1	11 608	7
Jul	75 929	44	1 309	1	1 454	1	10 792	6
Avgust	70 525	43	1 836	1	1 085	1	10 321	6
Septembar	66 409	45	1 097	1	1 333	1	12 014	8

Tabela 9. Podjela izvoza po proizvodima SMTK klasifikacije za EU, Ceftu, SAD, Japan i Kinu

SMTK KLASIFIKACIJA	2010		2011		2012		Jan-Sep 2012	Jan-Sep 2013
	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	u hilj.EUR
SVIJET	330 367	100	454 381	100	366 896	100	275 626	284 967
0-9 TOTAL	330 367	100	454 381	100	366 896	100	275 626	284 967
0+1 Hrana, piće i duvan	45 039	14	50 662	11	53 195	14	32 950	35 253
2+4 Sirovine	46 000	14	65 626	14	59 399	16	42 662	44 031
3 Mineralna goriva i maziva	33 286	10	62 957	14	50 463	14	36 607	88 971
5 Hemijski proizvodi	12 916	4	12 083	3	11 972	3	8 560	6 841
7 Mašine i transportni uređaji	27 047	8	23 899	5	25 896	7	19 023	18 283
6+8 Ostali industrijski proizvodi	166 078	50	236 353	52	162 157	44	133 392	85 729
EU-28	188 862	57	273 351	60	189 004	52	152 575	121 726
0-9 TOTAL	188 862	57	273 351	60	189 004	52	152 575	121 726
0+1 Hrana, piće i duvan	6 176	2	6 771	1	5 742	2	3 703	4 326
2+4 Sirovine	18 683	6	27 763	6	22 789	6	17 693	15 725
3 Mineralna goriva i maziva	18 355	6	16 351	4	11 510	3	8 235	14 103
5 Hemijski proizvodi	826	0	671	0	1 147	0	708	1 023
7 Mašine i transportni uređaji	10 760	3	11 512	3	13 820	4	10 312	9 652
6+8 Ostali industrijski proizvodi	134 062	41	207 483	46	130 181	35	109 493	71 038
CEFTA	126 477	38	137 698	30	143 667	39	101 094	140 063
0-9 TOTAL	126 477	38	137 698	30	143 667	39	101 094	140 063
0+1 Hrana, piće i duvan	35 802	11	39 384	9	37 988	10	24 338	23 372
2+4 Sirovine	22 012	7	24 871	5	22 100	6	14 767	19 093
3 Mineralna goriva i maziva	13 192	4	34 939	8	37 031	10	27 199	74 269
5 Hemijski proizvodi	12 088	4	11 357	2	10 763	3	7 830	5 787
7 Mašine i transportni uređaji	13 276	4	9 337	2	6 259	2	4 489	5 838
6+8 Ostali industrijski proizvodi	30 107	9	17 810	4	29 526	8	22 471	11 705
SAD	461	0	610	0	948	0	745	631
0-9 TOTAL	461	0	610	0	948	0	745	631
0+1 Hrana, piće i duvan	284	0	457	0	216	0	136	432
2+4 Sirovine	3	0	11	0	0	0	0	25
3 Mineralna goriva i maziva	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Hemijski proizvodi	0	0	0	0	0	0	0	26
7 Mašine i transportni uređaji	140	0	59	0	518	0	479	140
6+8 Ostali industrijski proizvodi	34	0	83	0	214	0	129	8
Japan	544	0	1 132	0	1 966	1	940	1 343
0-9 TOTAL	544	0	1 132	0	1 966	1	940	1 343
0+1 Hrana, piće i duvan	0	0	0	0	0	0	0	4
2+4 Sirovine	0	0	0	0	113	0	113	0
3 Mineralna goriva i maziva	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Hemijski proizvodi	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Mašine i transportni uređaji	544	0	1 121	0	1 852	1	826	1 339
6+8 Ostali industrijski proizvodi	0	0	11	0	0	0	0	0
Kina	149	0	748	0	3 802	1	2 436	1 998
0-9 TOTAL	149	0	748	0	3 802	1	2 436	1 998
0+1 Hrana, piće i duvan	107	0	746	0	1 116	0	759	172
2+4 Sirovine	0	0	0	0	2 478	1	1 536	1 793
3 Mineralna goriva i maziva	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Hemijski proizvodi	0	0	0	0	2	0	2	0
7 Mašine i transportni uređaji	11	0	2	0	141	0	141	33
6+8 Ostali industrijski proizvodi	31	0	0	0	65	0	0	0

Tabela 10. Podjela uvoza po proizvodima SMTK klasifikacije za EU, Ceftu, SAD, Japan i Kinu

SMTK KLASIFIKACIJA	2010		2011		2012		Jan-Sep 2012	Jan-Sep 2013
	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	u hilj.EUR
SVIJET	1 657 329	100	1 823 337	100	1 820 850	100	1 386 125	1 331 082
0-9 TOTAL	1 657 329	100	1 823 337	100	1 820 850	100	1 386 125	1 331 082
0+1 Hrana, piće i duvan	388 139	23	417 706	23	421 669	23	319 353	330 052
2+4 Sirovine	82 811	5	99 263	5	76 431	4	61 383	48 176
3 Mineralna goriva i maziva	209 660	13	330 590	18	334 356	18	265 540	188 765
5 Hemijski proizvodi	162 956	10	169 589	9	169 570	9	125 087	134 685
7 Mašine i transportni uređaji	340 607	21	315 905	17	332 870	18	255 897	255 894
6+8 Ostali industrijski proizvodi	473 157	29	489 549	27	485 528	27	358 442	369 329
EU-28	705 359	43	807 146	44	809 886	44	612 368	585 000
0-9 TOTAL	705 359	43	807 146	44	809 886	44	612 368	585 000
0+1 Hrana, piće i duvan	113 186	7	131 315	7	142 690	8	106 880	114 313
2+4 Sirovine	9 131	1	11 200	1	10 011	1	7 893	7 467
3 Mineralna goriva i maziva	146 157	9	214 403	12	221 606	12	171 061	137 421
5 Hemijski proizvodi	68 954	4	85 113	5	81 922	4	60 283	63 335
7 Mašine i transportni uređaji	190 228	11	182 862	10	173 940	10	132 831	128 572
6+8 Ostali industrijski proizvodi	177 703	11	181 520	10	179 291	10	132 997	129 712
CEFTA	589 848	36	726 171	40	702 314	39	535 779	513 025
0-9 TOTAL	589 848	36	726 171	40	702 314	39	535 779	513 025
0+1 Hrana, piće i duvan	220 680	13	241 996	13	242 652	13	184 589	188 014
2+4 Sirovine	67 941	4	79 590	4	60 472	3	47 994	38 955
3 Mineralna goriva i maziva	35 531	2	105 403	6	92 903	5	78 615	45 544
5 Hemijski proizvodi	52 666	3	65 973	4	66 850	4	49 813	56 915
7 Mašine i transportni uređaji	30 586	2	35 753	2	40 451	2	30 327	30 115
6+8 Ostali industrijski proizvodi	182 444	11	197 454	11	198 985	11	144 442	153 482
SAD	15 367	1	13 959	1	13 712	1	10 086	11 027
0-9 TOTAL	15 367	1	13 959	1	13 712	1	10 086	11 027
0+1 Hrana, piće i duvan	875	0	890	0	1 128	0	793	966
2+4 Sirovine	206	0	215	0	71	0	56	49
3 Mineralna goriva i maziva	68	0	83	0	32	0	30	51
5 Hemijski proizvodi	3 304	0	3 042	0	3 020	0	2 131	2 145
7 Mašine i transportni uređaji	6 673	0	5 933	0	6 195	0	4 813	5 622
6+8 Ostali industrijski proizvodi	4 240	0	3 796	0	3 266	0	2 264	2 194
Japan	19 822	1	19 650	1	15 532	1	11 438	12 045
0-9 TOTAL	19 822	1	19 650	1	15 532	1	11 438	12 045
0+1 Hrana, piće i duvan	29	0	17	0	12	0	10	8
2+4 Sirovine	4	0	3	0	4	0	1	3
3 Mineralna goriva i maziva	16	0	20	0	43	0	33	32
5 Hemijski proizvodi	730	0	447	0	463	0	348	406
7 Mašine i transportni uređaji	15 499	1	14 815	1	11 337	1	8 448	8 920
6+8 Ostali industrijski proizvodi	3 544	0	4 348	0	3 673	0	2 597	2 676
Kina	88 864	5	103 080	6	130 615	7	102 020	112 300
0-9 TOTAL	88 864	5	103 080	6	130 615	7	102 020	112 300
0+1 Hrana, piće i duvan	853	0	898	0	931	0	715	900
2+4 Sirovine	414	0	398	0	348	0	229	276
3 Mineralna goriva i maziva	0	0	2	0	14	0	13	9
5 Hemijski proizvodi	2 665	0	2 852	0	3 919	0	3 042	2 421
7 Mašine i transportni uređaji	38 122	2	45 215	2	66 991	4	55 061	61 273
6+8 Ostali industrijski proizvodi	46 809	3	53 714	3	58 411	3	42 960	47 421

Tabela 11. Izvoz Crne Gore po odsjeku klasifikacije SMTK

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2010	2011	Index 2011	2012	Index 2012	Jan-Sep 2012	Jan-Sep 2013	Index Jan-Sep 13
	u hilj.EUR		2010	u hilj.EUR		u hilj.EUR		Jan-Sep 12
0-9 TOTAL	330 367	454 381	138	366 896	81	275 626	284 967	103
0 Hrana i žive životinje	23 930	27 583	115	27 726	101	19 328	20 746	107
00 Žive životinje	9	12	138	12	99	5	15	303
01 Meso i prerada mesa	5 140	5 223	102	6 904	132	4 490	5 500	122
02 Mliječni proizvodi i jaja	7	72		151	211	42	863	
03 Ribe i prerađevine od ribe	472	188	40	32	17	28	9	32
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	2 523	3 886	154	5 731	147	4 327	3 013	70
05 Povrće i voće	9 347	9 601	103	7 455	78	5 024	6 937	138
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	302	515	170	15	3	11	11	102
07 Kafa, čaj, kakao i začini	2 962	2 865	97	3 924	137	2 819	2 814	100
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	118	82	69	53	65	37	76	204
09 Razni proizvodi za ishranu	3 050	5 139	169	3 447	67	2 545	1 508	59
1 Piće i duvan	21 109	23 079	109	25 469	110	13 622	14 506	106
11 Pića	20 975	22 685	108	23 218	102	13 051	10 089	77
12 Duvan i proizvodi od duvana	134	394	294	2 251	571	571	4 417	774
2 Sirove materije, sem goriva	44 713	64 192	144	56 142	87	40 209	42 602	106
21 Kože sirove i krzna nečinjena	4 101	4 672	114	6 973	149	4 808	4 198	87
22 Uljano sjeme i plodovi	0	0		0	30	0	10	
23 Sirovi kaučuk	0	14		17	128	0	0	0
24 Pluta i drvo	15 790	18 120	115	15 313	85	10 508	11 985	114
25 Celuloza i otpaci od hartije	710	1 237	174	1 127	91	843	840	100
26 Tekstilana vlakna i otpaci	24	104	433	81	78	56	46	82
27 Sirova đubriva i minerali	2 993	1 036	35	1 080	104	826	970	117
28 Mineralne rude i otpaci metala	20 911	38 769	185	31 291	81	23 010	24 206	105
29 Životinjske i biljne sirove materije	183	241	132	258	107	159	347	218
3 Mineralna goriva i maziva	33 286	62 957	189	50 463	80	36 607	88 971	243
32 Kameni ugalj, koks i briketi	3 431	2 560	75	2 565	100	1 759	761	43
33 Nafta i naftni derivati	12 822	11 303	88	9 631	85	8 085	8 636	107
34 Gas, prirodni i industrijski	0	0		0	0	0	0	0
35 Električna energija	17 033	49 094	288	38 268	78	26 763	79 575	297
4 Životinjska i biljna ulja i masti	1 288	1 434	111	3 257	227	2 453	1 429	58
41 Životinjska ulja i masti	415	426	103	521	122	350	379	108
42 Čvrste biljne masti i ulja	828	940	113	2 234	238	1 818	765	42
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	44	68	154	503	740	285	284	100
5 Hemijski proizvodi	12 916	12 083	94	11 972	99	8 560	6 841	80
51 Organski hemijski proizvodi	133	60	45	73	122	72	47	66
52 Neorganski hemijski proizvodi	60	56	94	26	47	4	48	
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	837	1 354	162	109	8	88	38	43
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	8 906	7 832	88	9 507	121	6 698	4 741	71
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	1 424	1 005	71	905	90	611	1 005	165
56 Đubriva (osim sirovih)	22	30	136	2	6	2	0	0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	219	195	89	343	176	256	159	62
58 Plastične mase u ostalim oblicima	547	402	74	393	98	359	237	66
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje nepomenuti	768	1 148	150	613	53	472	566	120

Tabela 11. Izvoz Crne Gore po odsjeku klasifikacije SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2010	2011	Index 2011 2010	2012	Index 2012 2011	Jan-Sep 2012	Jan-Sep 2013	Index Jan-Sep 13 Jan-Sep 12
	u hilj.EUR			u hilj.EUR		u hilj.EUR		
6 Proizvodi svrstani po materijalu	157 109	219 443	140	154 046	70	127 677	79 585	62
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	168	282	168	278	99	226	388	172
62 Proizvodi od kaučuka	266	242	91	164	68	128	34	27
63 Proizvodi od plute i drveta	746	932	125	889	95	679	646	95
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	898	1 592	177	1 196	75	798	316	40
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	196	173	88	292	169	181	120	67
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	1 000	1 595	159	1 798	113	1 034	2 936	284
67 Gvozdje i čelik	19 400	27 388	141	16 326	60	14 188	10 717	76
68 Obojeni metali	130 792	182 402	139	128 649	71	106 666	62 384	58
69 Proizvodi od metala, nigdje nepomenuti	3 643	4 837	133	4 454	92	3 778	2 043	54
7 Mašine i transportni uređaji	27 047	23 899	88	25 896	108	19 023	18 283	96
71 Pogonske mašine i uređaji	384	440	115	310	70	233	201	86
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	3 762	3 361	89	2 994	89	1 776	1 959	110
73 Mašine za obradu metala	63	297	471	264	89	177	147	83
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	6 147	9 205	150	11 412	124	8 382	7 299	87
75 Kancelarijske mašine i za AOP	395	536	136	354	66	236	267	113
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	570	510	90	1 280	251	865	515	60
77 Električne mašine, aparati i uređaji	5 582	3 878	69	2 485	64	1 646	2 392	145
78 Drumska vozila	3 650	3 693	101	3 247	88	2 584	2 995	116
79 Ostala transportna sredstva i opreme	6 494	1 978	30	3 551	180	3 123	2 509	80
8 Razni gotovi proizvodi	8 969	16 910	189	8 111	48	5 715	6 144	108
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	573	198	35	136	68	107	105	98
82 Namještaj i djelovi	565	652	115	659	101	498	550	110
83 Predmeti za putovanja	41	68	167	58	85	29	62	214
84 Odeća	1 176	760	65	1 030	136	856	614	72
85 Obuća	356	446	125	661	148	461	586	127
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	322	287	89	210	73	175	152	86
88 Fotoaparati, časovnici	84	168	200	228	136	48	87	182
89 Razni gotovi proizvodi	5 852	14 330	245	5 129	36	3 540	3 987	113
9 Proizvodi i transakcije, nigdje nepomenuti	0	2 800		3 814	136	2 431	5 859	241

Tabela 12. Uvoz Crne Gore po odsjeku klasifikacije SMTK

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2010	2011	Index 2011 2010	2012	Index 2012 2011	Jan-Sep 2012	Jan-Sep 2013	Index Jan-Sep 13 Jan-Sep 12
	u hilj.EUR			u hilj.EUR		u hilj.EUR		
0-9 TOTAL	1 657 329	1 823 337	110	1 820 850	100	1 386 125	1 331 082	96
0 Hrana i žive životinje	324 209	351 857	109	356 578	101	267 850	277 847	104
00 Žive životinje	21 784	25 509	117	24 151	95	19 302	17 510	91
01 Meso i prerada mesa	76 026	74 023	97	84 255	114	60 392	65 435	108
02 Mliječni proizvodi i jaja	40 768	46 664	114	48 449	104	39 368	39 854	101
03 Ribe i prerađevine od ribe	9 606	10 585	110	11 083	105	8 564	10 177	119
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	46 581	57 092	123	57 069	100	42 930	41 498	97
05 Povrće i voće	33 799	38 681	114	37 644	97	27 983	34 754	124
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	9 949	12 826	129	12 034	94	8 846	8 510	96
07 Kafa, čaj, kakao i začini	47 669	44 524	93	35 924	81	26 927	24 649	92
08 Stočna hrana (sem žita u zmu)	13 670	16 367	120	18 557	113	12 933	12 830	99
09 Razni proizvodi za ishranu	24 357	25 586	105	27 411	107	20 605	22 629	110
1 Piće i duvan	63 930	65 850	103	65 091	99	51 503	52 205	101
11 Pića	46 352	50 939	110	53 413	105	42 911	42 033	98
12 Duvan i proizvodi od duvana	17 578	14 910	85	11 678	78	8 592	10 172	118
2 Sirove materije, sem goriva	70 243	84 420	120	60 358	71	49 475	37 610	76
21 Kože sirove i krzna nečinjena	86	0	0	2 231		1 493	974	65
22 Uljano sjeme i plodovi	810	603	74	371	61	263	387	147
23 Sirovi kaučuk	61	162	266	63	39	58	64	109
24 Pluta i drvo	7 337	6 497	89	5 770	89	4 146	4 469	108
25 Celuloza i otpaci od hartije	6	8	127	15	196	6	3	47
26 Tekstilana vlakna i otpaci	430	508	118	803	158	451	853	189
27 Sirova đubriva i minerali	3 398	3 320	98	2 354	71	1 865	1 828	98
28 Mineralne rude i otpaci metala	53 470	67 708	127	43 640	64	37 273	24 898	67
29 Životinjske i biljne sirove materije	4 645	5 614	121	5 111	91	3 919	4 134	106
3 Mineralna goriva i maziva	209 660	330 590	158	334 356	101	265 540	188 765	71
32 Kameni uglj, koks i briketi	333	419	126	411	98	325	574	177
33 Nafta i naftni derivati	166 165	207 229	125	213 758	103	164 199	142 373	87
34 Gas, prirodni i industrijski	12 890	13 987	109	13 692	98	9 927	9 062	91
35 Električna enegrija	30 272	108 954	360	106 495	98	91 090	36 755	40
4 Životinjska i biljna ulja i masti	12 568	14 844	118	16 073	108	11 908	10 566	89
41 Životinjska ulja i masti	602	564	94	638	113	506	422	83
42 Čvrste biljne masti i ulja	11 532	13 814	120	15 058	109	11 174	9 944	89
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	434	465	107	377	81	228	200	88
5 Hemijski proizvodi	162 956	169 589	104	169 570	100	125 087	134 685	108
51 Organski hemijski proizvodi	2 030	2 167	107	2 191	101	1 706	2 218	130
52 Neorganski hemijski proizvodi	4 917	4 935	100	4 531	92	3 500	2 728	78
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	19 629	20 577	105	18 842	92	14 695	16 679	114
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	53 590	54 996	103	54 860	100	38 837	41 905	108
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	40 169	43 561	108	43 690	100	33 332	34 215	103
56 Đubriva (osim sirovih)	2 131	2 504	118	2 490	99	2 213	2 395	108
57 Plastične materije u primarnim oblicima	2 455	2 585	105	2 856	110	2 078	2 309	111
58 Plastične mase u ostalim oblicima	21 295	20 704	97	23 062	111	16 384	17 849	109
59 Hemijske materije i proizvodinigdje nepomenuti	16 740	17 560	105	17 047	97	12 340	14 386	117

Tabela 12. Uvoz Crne Gore po odsjeku klasifikacije SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2010	2011	Index 2011 2010	2012	Index 2012 2011	Jan-Sep 2012	Jan-Sep 2013	Index Jan-Sep 13 Jan-Sep 12
	u hilj.EUR			u hilj.EUR		u hilj.EUR		
6 Proizvodi svrstani po materijalu	265 841	264 771	100	263 391	99	190 474	196 143	103
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	204	231	113	286	124	177	276	156
62 Proizvodi od kaučuka	14 777	15 396	104	19 420	126	12 036	10 619	88
63 Proizvodi od plute i drveta	16 948	17 300	102	17 844	103	13 054	12 975	99
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	27 822	28 833	104	29 367	102	22 263	22 451	101
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	12 660	12 333	97	13 386	109	10 431	9 985	96
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	77 953	72 952	94	71 065	97	52 084	55 466	106
67 Gvozde i čelik	37 330	41 170	110	36 336	88	25 850	30 253	117
68 Obojeni metali	13 471	13 190	98	13 130	100	9 457	9 747	103
69 Proizvodi od metala, nigdje nepomenuti	64 676	63 366	98	62 557	99	45 122	44 370	98
7 Mašine i transportni uređaji	340 607	315 905	93	332 870	105	255 897	255 894	100
71 Pogonske mašine i uređaji	7 842	5 486	70	8 344	152	6 864	3 829	56
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	28 594	28 699	100	21 933	76	15 028	12 424	83
73 Mašine za obradu metala	2 152	3 293	153	2 001	61	1 622	2 689	166
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	56 990	50 092	88	51 208	102	40 409	40 696	101
75 Kancelarijske mašine i za AOP	24 729	21 821	88	21 926	100	15 889	16 591	104
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	35 489	38 118	107	34 089	89	25 070	31 302	125
77 Električne mašine, aparati i uređaji	81 175	66 827	82	69 974	105	51 989	51 227	99
78 Drumska vozila	94 456	95 478	101	97 478	102	73 788	67 966	92
79 Ostala transportna sredstva i opreme	9 179	6 089	66	25 917	426	25 238	29 170	116
8 Razni gotovi proizvodi	207 315	224 777	108	222 137	99	167 968	173 185	103
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	11 831	10 939	92	12 014	110	8 782	8 778	100
82 Namještaj i djelovi	41 379	42 448	103	40 664	96	31 580	30 649	97
83 Predmeti za putovanja	4 649	5 333	115	5 826	109	4 697	5 735	122
84 Odeća	42 745	46 507	109	48 900	105	36 161	40 245	111
85 Obuća	23 309	27 256	117	30 292	111	24 105	25 621	106
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	13 656	16 430	120	18 563	113	12 990	13 679	105
88 Fotoaparati, časovnici	3 699	4 815	130	4 497	93	3 442	3 593	104
89 Razni gotovi proizvodi	66 047	71 049	108	61 380	86	46 212	44 885	97
9 Proizvodi i transakcije, nigdje nepomenuti	0	734		425	58	422	4 181	991

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od primarnog značaja za brojne institucije koje kreiraju ekonomsku politiku, kao i za donošenje odluka na nivou države i pojedinih subjekata. Služi kao osnovni izvor informacija za izradu platnog bilansa i nacionalnih računa zemlje, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, preduzećima da istražuju tržište i definišu svoj položaj na njemu.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz COMMUNITY LRGISLATION aplicable to the STATISTICS RELATING TO THE TRADE OF GOODS, vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Komisije broj 92/2010,
- Regulativa Komisije broj 113/2010.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina Crne Gore preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 god. koristi se Kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa Kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u SI.listu CG za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema Nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na Standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), revizija 4. Šifra svakog proizvoda klasifikovanog je tako da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri – grupu, četiri – podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremili:

Maja VUČINIĆ i Ivan LAKOVIĆ

Tel. +382-20-230 805

e-mail: contact@monstat.org